

Népegészségügyi termékadó kérdések - válaszok

A népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény (a továbbiakban: Neta tv.) rendelkezései 2011. szeptember 1-jével hatályba léptek, végrehajtásra kijelölt szervként a NAV vámszerve jár el. Cikkekkel – a törvény szövegének citálását mellőzve – a termékadóval érintett alanyi kört leginkább érdeklő kérdésekkel foglalkozom.

Az egyik ilyen kérdés, hogy **mi minősül előrecsomagolt terméknek**. A jogszabályi definíció felsorol néhány fontos feltételt. A lényeg az, hogy ezeknek a feltételeknek együttesen kell teljesülniük ahhoz, hogy a termék elnyerje az előrecsomagolt termék státuszt.

A törvény szövege értelmében értékesítésnek az adóköteles termék ellenérték fejében történő átadása minősül, az ingyenes átadásra a fogalom-meghatározás nem terjed ki. Így **az ingyenesen átadott termék után nincs termékadó-kötelezettség**, ugyanakkor a „2+1” akciók esetében fennáll az adókötelezettség, hiszen ebben az esetben csupán mennyiségi engedményről van szó, magára az ügyletre ellenérték fejében kerül sor.

A termékadó-köteles termékek közé az ún. „**egészségtelen élelmiszerek**”, vagyis az üdítőitalok, az energიაitalok, az előrecsomagolt cukrozott készítmények, a sós snackek és az ételízesítők tartoznak. Természetesen csak abban az esetben, amennyiben a jogszabályi feltételeknek – mint például előrecsomagolt terméként történő forgalomba hozatal, adott tarifális besorolás, meghatározott cukor-, koffein-, kakaó-, illetve sótartalom, bizonyos összetevők felhasználása, adott technológiai eljárás, esetenként azonnali fogyasztásra való alkalmasság – eleget tesznek.

Fontos megjegyezni, hogy **nincs olyan termékadó-köteles termék, amelyre egyszerre több adómérték alkalmazható**. Ez elsősorban az üdítőital és energიაital elhatárolásakor merül fel kérdésként. Üdítőital esetében a cukortartalomnak kell meghaladnia a Neta tv. szerinti határértéket (több, mint 8 g cukor/100 ml), energიაital esetében azonban mind a cukor-, mind a koffeintartalomnak túl kell lépnie a határértékeket (több, mint 8 g cukor/100 ml és több, mint 10 mg koffein/100 ml).

A Neta tv. egyes termékeket kivesz az adóköteles termékkörből. Ilyenek többek között a 25% vagy a feletti gyümölcshányadot tartalmazó sűrítvények, koncentrátumok, gyümölcslevek, a kenyér és pékáru (kifli és zsemle), a gyermektápszer, a fogyasztásra kész leves, a mustár és a ketchup.

A Neta tv. értelmében adókötelezettség az adóköteles termék **első belföldi teljesítési helyű értékesítését terheli**.

Felmerül a kérdés, hogy a törvény hatályba lépését megelőzően készleten lévő termékeket hogyan érinti az adókötelezettség. Népegészségügyi termékadót fizetni csak az után a termék után kell, amelynek első belföldi értékesítésére 2011. szeptember 1-jén vagy ezt követően kerül(t) sor. Tehát ha az első belföldi értékesítés e dátumot megelőzően már megtörtént, adófizetési kötelezettség nem áll fenn.

Az adó alanyai elsődlegesen az adóköteles termék azon hazai gyártói, illetve importőrei lesznek, akik az adóköteles terméket először belföldön értékesítik.

Az adókötelezettség elsősorban attól függ, hogy

- a termék a Neta tv. szerinti előrecsomagolt termék feltételeinek eleget tesz,
- meghatározott vámtarifaszámok alá besorolható, illetve
- az adott kritériumoknak megfelel, továbbá
- az első belföldi értékesítése megvalósul.

Vagyis nem attól, hogy az adóköteles termék ipari felhasználás vagy fogyasztás céljából, kis- vagy nagykereskedelmi forgalomban, továbbfelhasználó vagy végső felhasználó/fogyasztó részére kerül értékesítésre.

Mindez azt is jelenti, hogy az ipari felhasználóknak további feldolgozásra szállított **alapanyagok közül azok minősülnek adókötelesnek**, amelyek – bár alapanyagként, illetve más termék összetevőjeként is szolgálnak – az értékesítési formájuk szerint egyúttal fogyasztásra alkalmas késztermékeknek is tekinthetők (pl. a marcipánfigurák előállítására alkalmas marcipán rudak). A tankautóban, konténerben, zsákban, vödörben ömlesztve átadott, kisebb csomagolási egységekre nem bontott

termék nem tartozik e körbe. E tekintetben nincs jelentősége annak, hogy az így átadott alapanyag csomagolása tartalmazza-e a termék adatait (pl. tömegét) vagy sem.

A törvény a termékadó bevallási és befizetési kötelezettségen kívül **további kötelezettségeket** is megállapít az adó alanyára nézve. Az egyik ilyen a számlán történő záradék feltüntetési kötelezettség. A számlazáradék tekintetében leszögezhető, hogy az adóalanyak a számlán csupán azt kell feltüntetnie, hogy az adókötelezettség őt terheli. Papíralapú számla esetében ez egyszerűen ráírással vagy rábélyegzéssel, elektronikus számla esetén külön soron való feltüntetéssel megoldható. A termékadó összegének szerepeltetése nem előírás.

Fontos azonban, hogy az Áfa törvény 70.§ (1) bekezdésének a) pontja értelmében **a termékadó összege áfa-alap növelő tényező!**

Másik (további) kötelezettség a nyilvántartás-vezetési kötelezettség.

A Neta tv. egyértelműen meghatározza, hogy a nyilvántartásnak mit kell tartalmaznia. A jogszabály nem ír elő folyamatos **nyilvántartás-vezetési kötelezettséget**, hanem azt mondja, hogy az adó-megállapítási időszak (adott hónap, negyedév vagy év) első és utolsó napján kell a nyilvántartásnak pontosnak, naprakésznek lennie.

Általános esetben az adóalanyoknak **a termékadó bevallást elektronikus úton kell benyújtaniuk** a rájuk irányadó általános forgalmi adó bevallási időszak szerint, az általános forgalmi adó bevallására előírt határidőig. Az adóalanyok egy kis köre azonban kivétel ez alól, ők bevallásukat papír alapon is benyújthatják, illetve ezen kötelezettségüknek évente egyszer kell eleget tenniük.

A népegészségügyi termékadó bevallására szolgáló „**11NETA**” **nyomtatványcsomag** és a hozzá tartozó kitöltési útmutató a vámhatóság internetes oldaláról (www.vam.gov.hu) várhatóan **2011. szeptember 20-ától lesz letölthető**. Tervezete már ennél korábban is megtekinthető lesz e helyen.

A bevallási nyomtatványt az Általános Nyomtatványkitöltő (ÁNYK) programmal kell kitölteni. A jogszabály külön regisztrációs kötelezettséget nem határoz meg az adózók számára, mégis fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy **bevallás benyújtására** a vámhatóság által adott „technikai azonosító”, azaz a **VPID szám hiányában nem kerülhet sor**. Fenti azonosítón túl az elektronikus bevallás benyújtás további feltétele (az okmányirodai regisztráción túl) a vámhatósági **EÜC (Egységes Ügyfél Címtár) regisztráció**. A regisztrációs lapok (R01-R04) – melyek az új adónem bevezetése kapcsán módosításra kerültek – 2011. augusztus 26-ától elérhetőek a már megszokott helyen.

Az önadózás útján bevallott termékadót a „**NAV népegészségügyi termékadó bevételi számla**” elnevezésű, **10032000-01077003** számú számlára kell megfizetni, a bevallás benyújtására nyitva álló határidőig.

A NAV Környezetvédelmi és Környezetgazdasági Főosztály a több adóalanyt is érdeklő kérdésekben kialakított álláspontját a NAV/VP portálon – Gyakran Ismételt Kérdésként – jeleníti meg.

Csikász Éva

2011. szeptember